

Și-om avea cu ce trăi.
C-om lucra doi ani, o
patru,
Ca și noi n-a si tot satu'.
Da', măicuță, de nu mi da,
Bis
Méré-oi și m-oi spânzura
În mijlocu' târgului,
De creanga mălinului.
Și ca să vadă tăt târgu
Ce plătește drăguțu',
Să să-nvețe maicile
Bis
Cum să-și deie fét'ile.

*De la Ana Pricop, 73 ani,
Dumbrăvița, 2013*

La holda cu grâu

10.

La holda cu grâu,
Văd un pui de turturea,
- Măi, puiuț, de turturea,
Nu ești tu din țara mea?
- Io nu-s din țara ta,
Da' mi-i acolo cărarea,
Păstă casă la mă-ta.

*De la Ana Pricop, 73 ani,
Dumbrăvița, 2013*

Colecția DUMITRU ȘOVAGO

Obiceiuri din Rus

Hora și jocul satului

Hora era cea întâlnire duminicală și în sărbători, în afara postului. Dacă feciorii nu puteau să facă horă într-o duminică, să mânieu fetele, toată lumea era supărată, pentru că la horă era locu' unde să sâmțau cel mai bine. La horă tătă lumea să prezenta, nime nu rămâne acasă. Tinerii jucau, copt'iii să jucau, babele înșirate pă lăiți, gură cască, bărbații la crâșmă că era crâșmă pă aproape, méréu cu dețu', cu poveștile. Și în fiecare duminică să făcea în mijlocul satului. Trebuia tot timpul să corespondăm ca să nu angajeze cumva două echipe în aceeași duminică. Demult, s-o făcut în șuri, da' n-o fo' deloc comod, erau mici șurile și cu lut, fânu' pt'ica pă ei; numa' n-avéu ce face. Vara făceau în fața surii, după șură, pângă porți. Și nu pé auzei muzica, nu erau microfoane, jucai pă t'ipăit'e. Mai târzău s-o jucat în case comunale. Toate fetele avéu batistă în care fânéu busuioc sau lemnus, mușcată, flori care miros puternic. Era fecior care-i lua batista la fată, avé motiv să i-o ducă a doua sară. Sau îl fâné de amintire. Femeile erau roată pă lăiți, într-un colț era un podium și acolo stăteau ceterașii, cu gordona în colț. Erau numa' țigani atunci, nu zăceu românii pă atunci. Țăganii tătă zăua avéu vreme să facă exerciții. Românii avéu de lucru. Gordona era instrumentul bățjocurit, spart, la sfârșitul jocului. Pă ié să răzbunau feciorii când nu mai vroiau să zică ceterașii. Țăganii să angajau din Baie, de la Lăpușu', era o crâșmă specială, unde să strângéu ceterașii în timpul săptămânii. Și acolo mergeau feciorii și îi chemau să cânte. Erau 2 feciori numiți tizeși și unu' se ocupă de gustare și altu' de cină. Veneau ceterașii, stăteau pă prispă, vara li să dădeu 2 pahare de horincă și sarmale. Api le mai dăde și resteuță. Și mergeu cu gordona și cu cetera la cămin și pă la 2, 3, începé jocu'. Fetele care erau mai aprinse de danț, nu vinéu chiar de la început. Să lăsau așteptate. Fetele pă care nu le tare juca nime', méréu mai devreme, că dade le-a juca oaricine. Să strângea lumea la Casa Comunală și fetele să plasau lângă gard, nu stătéu laolaltă cu feciorii, fetele erau detilindi și feciorii

detilindi. Începé ceterașu' dansu' și jocu' avé niște reguli nescrise, care să păstrau cu sfințenie. De exemplu, nu avéi voie să inviți fata la dans, până nu pornesc ceterașii muzica. Fetele așteptau curioase să vadă cine le-a t'ema la joc. N-ai juca nici pă oricine, să-ți și convină. Acolo să făcé o alegere. Țiganii tot ascuteu instrumentele, ca să crească tensiunea. Că nu puteai să chemi fata la dans până nu începea danțu.

Asta se întâmpla la jocurile de după vecerne, când să aglomera, venea lume multă. Erau fete care să tupileau, ca să nu joace cu unii feciori, că n-aveau chef să joace cu ei. Dacă te chema la dans trebuia obligatoriu să accepți, dacă nu, era vai de capul tău. Erai batjocurită de tăți. Tăți feciorii să supărau că și ei puteau păfi. Și de aia să tupilau fetele, că așa nu le vedeau să le cheme la joc. Rar se întâmpla, dacă nu-i plăcé la un fecior de o fată, o scoté din joc. Asta era o mare rușine. O scoté că o refuzat să vină la joc, dacă n-o ieșit să-l petreacă pă prismă, când mergea fecioru' la fete și acolo erau poveștile intime, pă prismă, în casă era toată lumea laolaltă. Și pur și simplu nu ieșea după el. El ieșea și aștepta un ptic:

- Noa, lasă că te joc io!

Îi făcea figura și o scotea din joc.

Dansul era alcătuit din cinci jocuri cu reguli precise. Se juca roate, tăți feciorii și fét'ile să părândau. Când erau sub ceterași, erau cei mai fericiți, că se auzea muzica foarte bine, tropoteu un pt'ic ca să-i vadă fata și babele di pă laiță. Apî să rupé struna la ceteră și zicé lumea că atunci să rupe când nu stau feciorii cumiști și pun mâna pă fete.

- Băi, stați cumiști, că strâcați danțu'.

Fetele intrau în joc pă la 14 – 15 ani, feciorii cam la 16 – 17. Fetele méréu de regulă cu mamele la joc. Și când mergeau acasă, mergeau cu mamele sau cu fecioru', cele care erau mai nurlii. Pă unele tătă lumea le-ar fi jucat. Pă altele nu le juca nime, nu le chema nime la joc, mai bine nu juca nici fecioru'.

- Ni, biata fată, razâmă gardu', la danț.

N-avé valoare în sat. Și era cu care ai fi jucat 3 săptămâni.

Primu' era jocu' de început, al doilea era condărănesc, apoi erau roate.

Hai, la roate, măi, nepoate,
Care știi și care poate.
Hai, la roate măi, băieți,
Care știți, care puteți.
Care nu, mai rămâneți.

Orații de nuntă din Oncești

Iertăciuni la mire

11.

Da' ceteraș din a nost sat,
Zî-mi un pt'icuț d'e
strâgat.
Că s-o adunat lumea
Să vadă cum oi strâga,
Pă miri cum i-oi lăuda.
Da' ei nu trebe lăudaț
Că-s frumoși și îs bogaț.
Da' miri ca și aieștia doi
De mult n-o mai fo' la voi.
Da' așteptăm de-o
săptămână
O mireasă ca ș-o zână,
Da' și-un mire ca un crin,
Ca parfumul cel mai fin.
Da' măi mnire, mândru
tomn'it,
Astă vară la cosât,
Mândră floare ț-ai găsât.
Da' ai rupt-o ș-ai pus-o-n
clop,
Nu te-ai celuit deloc.
Da' și nănașii-s frumușei,
S-aveți grijă de ei.
Da' de părinți să nu uitați,
Că ei mult v-o ajutat.
Da' să trăiți, s-aveți năroc
Și la anu' un boboc.

*De la Maria Rednic, 59 ani,
Oncești, 2003*

Strigături la găină

12.

Zi ceteraş, mai cu dor,
Di pă prag să mă scobor,
Di pă prag să mă dau jos
C-am văzut nănaşi
frumoşi.

*De la Maria Rednic, 59 ani,
Onceşti, 2003*

13.

Ceteraş ce te-aş ruga,
Să-mi zăci lin cu cetera
Ca să pot şi io strâga.
Că-s copt'ilă şi nu-s fată,
N-am mai străgat
niciodată.

*De la Maria Iura, 22 ani,
Onceşti, 2003*

14.

Da' aici îi lume multă
Şi tăţi oamini să uită.
Că aici îi şi badea,
De ruşâne nu m-oi fa.

*De la Maria Iura, 22 ani,
Onceşti, 2003*

Ultimu' danţ' era de gătat. Să găta dansu', strângei fata.
Api mai cereau feciorii la ceteraşi:

- Zî de strâns!

O stranje după cum o fo' de înfocaţi. Doamne ferii, să joci mai
mult de 2 jocuri cu aceeaşi fată. Era şi străgătura:

Cine joace tăt cu una,
Mânce-l povestea şi ciuma.

Când juca unu numa' cu una, era mai înspre nuntă, iu-
bire. Şi era strigătura:

Joc pă una, până asudă,
Celelalte mor de ciudă.

Hora satului; foto: Felician Săteanu

Să găta un dans, să odihneu tinerii 10 minute şi iar în-
cepeu. Tăt aşe până la vecerne, când să oprea jocu'. Doamne ferii,
să joci în timpul vecernei. La ora 4 mergea lumea la vecerne. Tăt
fetele mergeau la vecerne. Feciorii nu prea mergeau, mai béeu o
pălincă cu ceteraşi. Apoi să vezi dans după vecerne. Erau care
nu vinéu la dans înainte de vecerne. Şi fetele care erau mai se-
rioase plecau mai devreme acasă, să li să simtă lipsa. Care răzâ-
mau gardu', rămâneu că dade, dade, le-a juca oaricine. Pă la 10
– 11 se juca un marş de încheiat dansu'. Pă la vreo 7 să întrerupé
dansu', când cinau ceteraşi. Feciorii horéu şi strigau tare mult
în grup. Fetele nu cântau. Şi mărşul la joc să plăté când intrau în
cămin sara: 5 lei, 7 lei, 10 lei. Uneori plăté fecioru' pântru fată la
joc. Când mergeau acasă, fata putea să refuze feciorul care se

oferea s-o conducă acasă. Dacă conducé fata, feciorul pleca horind, fluierând în frunză de la fată.

Vinéu lăturenii din satele vecine, di pă lături, din Dumbrăvița, Șurdești. Să întâmpla că nu avéu atunci joc în satul lor și vinéu mai cu poftă. Se întâmpla că vinéu mai ales să cunoască fete. Când vinéu lăturenii, trebuia să ai un pretin în satu' cela. Lăturenii nu t' emau fét'ile la joc, lor le erau oferite fét'ile. Atunci când venea lătoreanu, pretinu' meu în Rus:

- Noa, Marcelă, hai încoace, joacă cu pretinu' ista. Sau dacă vroie cu o fată mai acătări sau nu era fete la gard, méréi în danț și care fată credei că-i mai faină, la pretinu' tău i-o dai și ăla când o cerea, nu avea voie să refuze. Când o cerei pântru tine, te mai și refuza, mai avea dreptu' și puterea. Da' când era vorba de un lătorean, nu era voie să nu-i dai fata. Era câteodată că juca câte 7 – 8 lăturenii și noi mai stătém, că fét'ile erau ocupate dar din respect pântru ei, le dădeai fét'ile. Apoi sara méréu cu fét'ile acasă. Noi mai dădeam cupt'etri după ei, că nu le conviné la feciorii din sat. Făcéi mai pă din dos, te mai fățărniciei. Lăturenii erau foarte respectați. Ne stângem 2 – 3 și zăcem:

- Ia, o vinit ăștia din Unguraș, să punem on pahar de horincă, să-i omenim!

Puném on pahar de horincă și-i temam pă lăturenii acolo și temam și fét'ile acolo între danțuri. Stătém în grup. Fét'ile mai beeu câte-o gură de horincă, țanéu oiaga și méréu și jucau tot cu ei. Erau puși la înaltă cinste lăturenii. Că și tu când merei la ii erai respecta. Era un mare respect în treaba asta. Era când să duceau 2 feciori și 2 fete la joc în Șindrești sau în Unguraș, în satu' vecin. Vorbéu 4 feciori cu 4 fete:

- Hai, méréu duminică la danț în Șindrești. Știé că un pretin de-a lui o băgat ceterașii chiar dacă era joc în sat la tine. Când méréi cu fete, vinéi neapărat cu zuă. Să nu te apuce noaptea p-acolo, Doamne ferește, c-apoi era mare scandal acasă, părinții fét'ii făceau scandal. Trebuia s-o ceri de la părinți ca s-o duci la joc. Nu te-ai înțales numa cu ea. Méréi și zăcei:

- O lăsați pă Mărie să vie duminică cu mine la joc în Unguraș?

- Mă, o las, da bagă de samă, să nu v-apuce noaptea p-acolo!

De regulă, la prima dragoste să căsătoreu atunci. Să măritau repidé fét'ile, la 18 ani era cea mai mare forță, la 19 începe să fie cam vetiucă, după 20 de ani era fată bătrână, o lua numa așa cu avere. Dacă n-avéi casă, n-avé nici fata casă, cum s-o iei? Fata care era singură, îi trebuia un fecior dintr-o familie cu mai mulți. Erăi de 18 ani, te îndrăgostei de o fată de 17 și ie după un an să mărita și rămânéi o viață întregă cu icoana ei în suflet. Ș-ăpi să spărgé căsniciile. Fata frumoasă era curtată de toți, stăté pă palmile feciorilor. Ea era învățată că în fiecare seară

15.

Asară p-asfințat,
Cu nănașu m-am ibd'it,
O zăs să-i frig găina
Că bună i-a si plata.

*De la Maria Rednic, 59 ani,
Oncești, 2003*

16.

Trandafir mândru-nflorit,
Să-mi faceți loc ca să viu,
Că io zin d'in depărtare
Cu găina la vânzare.

*De la Ileana Drăguș, 64 ani,
Oncești, 2003*

17.

Cu găina ca ruja
Să i-o duc la nănașă.
Găina ca un sansiu
Să i-o duc la nănașu'.

*De la Ileana Drăguș, 64 ani,
Oncești, 2003*

18.

Săraca găina mé,
Rău îmi pare după ié,
C-o fo ascultătoare
N-o sărit coale în vale.

*De la Ileana Drăguș, 64 ani,
Oncești, 2003*

19.

Săracu nănașu,
Tăt înt'ină și sust'ină
Și să uită la găină,
Și la mine și la ié,
Nu știu care i-a plăcé.

*De la Maria Rednic, 59 ani,
Oncești, 2003*

20.

Haida, nănașule, și ié
Puiuțu din mâna mé
C-amu îmi pare că-i gré.

*De la Maria Rednic, 59 ani,
Oncești, 2003*

avé feciori care o strânjeu în brață și-o drăgosteu și-o țucau. Se mărita. Da' bărbatu' nu să mulțumé că o luat-o și îi și scotea ot'ii că știé că le-o fo' dragă la mulți. Și uite, așa să spărjeu căsniciile, ajunjeu chiar la divorț și era o viață nefericită.

Vergelul

Vergelu' era în Duminica Tomii sau la Bobotează. Depinde de la sat la sat. Este prima oră de după Paști și prima oră de după Crăciun. Însemna un joc cu totul aparte de celelalte jocuri. Să înțelegeau feciorii să facă Vergel, să angajeze muzicantii. Unu' era Cloșcă, altu' era Crai. Avéu tăt felul de funcții. Erau 2 Cloște care strângeu ouă, cam a treia zi de Paști. Și le herbé și le ducé la Vergel. Fiecare fecior vorbea cu o fată să margă împreună la Vergel. Erau numai tineri la Vergel, de 2 ori pe an aveau tinerii acest noroc. Stăté fata lângă fecior, ea ducé pancove, fecioru' ducé horincă îndulcită. Mai făcéu și un fel de turte mai alesă, cu coșercuța. Mai ducéu și cârnaț și sarmale. Și făcéu o masă roată acolo, să puné fecioru' lângă fată și api ceterașii le cânta, ei horeu. Ceterașii acompaniau tinerii. Între timp să mai ridicau, mai jucau un joc. Asta să făcea în noaptea din Duminica Tomii. În Dumbrăvița, a doua zi de Bobotează era jocul Vergelului. Ei prindeau 2 jocuri de Vergel. În ziua de Bobotează era Vergelul pă la noi în Rus și a doua zi de Bobotează era Vergelul la Dumbrăvița. Fecior fără fată n-avé ce méré. Mulți să căsătoreau pe urmă, da' nu era obligatoriu.

Umblatul la fete

Era fain de umblat la fete când încă nu exista electrificarea în sat. Méréi sara la fete, te băgai până la fereastă și te uitai în casă. Și nu știé nime c-ai fost. Când o apărut becurile le spărgem, că ne enervau. Am prins chiar atunci că eram de 20 ani când s-o făcut electrificarea. Nu-mi convenea, dam cu pt'etri în becuri. Că nu ne convenea să fim văzuți de alți oameni. Umblatul la fete, iubitul era ținut foarte secret. N-aveai încrederea că fata te iubește, nu te iubește, te acceptă, nu te acceptă.

Când trebuia să mergi să pețești o fată dintr-un sat vecin, înainte de pețit, exista așa-zisul mărș pă văzute. Méré într-o duminică la biserică. Și pă urmă mergea fecioru' cu mama la fată acasă. Depinde și fata putea să vină la fecior. Dacă viné de noră, méré fata în pețit, dacă mergea fecioru' de ginere, pețea el fata în alt sat. De la biserică méré și servé o masă și îi prezenta

gospodăria, pământu', se făceau glume. Și poate mai luau pe cineva cu ei, poate care ar fi fost nașii sau un frate.

21.

Șezătorile

Umblam și în șezători. Erau șezători așa zis-normale și șezători cu mâncări. Într-o seară era o singură șezătoare. Se înțelegeau unde să facă șezătoarea cu mâncare. Nu făcea și în altă parte, să aibă feciori în șezătoare. Dacă o șezătoare n-avea feciori, era ratată. Feciorii, nu tăți, umblau prin șezători, erau feciori bocotani, să culcau, că aveau de lucru, nu aveau vreme. Hândrălăii aieștia mai săraci erau de bătut fereștile în șezători pă la fete.

Nănașu îi angajat,
Are slujbă la stat,
Mi-o fo dor de-un sărutat
Și de aia am plecat
Cu găina la străgat.

*De la Maria Rednic, 59 ani,
Oncești, 2003*

22.

Când plouă și suflă vânt
Mărg la mândre și în rând.

Șezătorile cam noaptea erau. Că era noaptea mare și aveau femeile de lucru mult cu cânepă. În post nu să făcêu șezători cu mâncare, alea să făcêu numa în câșlegi. Fără mâncăruri să făcêu și în post. Să întâlneú femeile și stătéu de povești. Și să făcea și economie la petrol. În ceialaltă sară mereu la altă casă, să făcêu prin rotație. Cu mâncări făcêu mai rar, că era considerată șezătoarea un fel de dezmaț. Care era de gazdă nu făceau că erau zgârciți. Sărantocii ar fi făcut da-i povestea lumea. Tăiéu o găină, o sierbéu, puneau răstăuță și făcêu sarmale. Noi merem mai târzău, noi feciorii. Bontănem pă la ferești, nu intram întotdeauna. Api dacă merem 2 feciori în șezătoare, mai mințău fetele c-o fost mai mulți. Le scotem caieru', erau chiar obraznici care aprindeu caieru'. Erau și duri, îl stinguu dacă puteau, dacă nu, ardé cam mult. Atunci femeile nu puteau nici să se mânje. Erau foarte chinuite. Mai erau și femei mai bărbătoase da puțăné. Să mai scula câte una și îi puneu la punct pă feciori. Da' marea majoritate să umilea.

Săraca găina mé,
N-o murit de moarte gré
C-o murit de mâna mé.

*De la Maria Rednic, 59 ani,
Oncești, 2003*

23.

Nănașule, fă un bine,
Bagă-mă slugă la tine
Că nimic nu ț-oi strâga,
Numa plăt'é găina.

*De la Maria Rednic, 59 ani,
Oncești, 2003*

Morăritul

Erau mori sătești, când era secetă moara măcina mai încet, era așa zisul măcinat cu stad'ilă. Închideau moara ca la baraj. Venea o cantitate mare de apă. Și atunci se strângeau mai mulți la moară. Aici în sat am avut 2 mori cu apă și una cu foc. Moara era o parte esențială a satului. Era Iazu Morii, Pârăul Morii; vara mergeam cu coșu' și iarna cu săniuțe la moară. În alte sate mergeam cu carele. Sau să mergea cu sacu' desăjit

24.

Tăiet-o-am cu toporu'
S-o aduc la nănașu'.
Tăiet-o-am cu săcurea,
S-o mănânce nănașa.

*De la Maria Rednic, 59 ani,
Oncești, 2003*

(desfăcut în două, purtat în față și pă umăr), frumos țesut. Să strângeu la moară mai repede câte 2 – 3, pă lângă moară mai era câte o crâșmă, mai avea la moară tocilă de ascuțat săcure. Api când merei la moară ducei și săcure ori un cuțat. Era o bucată de piatră rotundă, cu o gaură pusă pă un ax și cu o mână învârtei, cu o mână țânéi săcurea, masivă, ca un fel de polizor. Acolo să aduna lumea, povesteu, când era multă lume zăcea că-i sorgoș. Venea unu' pă drum și să întâlnea cu oamenii care veneau de la moară. Și întreba: „Îi sorgoș la moară?” „Nu, nu-i sorgoș, nu-i nime, amu am măcinat și io.” Sau: „Da, îs o grămadă acolo.”

Iarna îndeța moara. Odată am participat iarna pe un ger foarte mare, pe vremea când eram copil. Măcinatul era o problemă foarte mare, nu măcinai, muréi de foame. La animale dădei grăunțe, nu făină. Să faci făină era o cheltuială mare, făcéi un drum până la moară, morarul îți lua vamă, 1kg la 10 kg și-l lua. Am participat la dezghețatul morii. Am mers o grămadă de oameni din sat, cu toporiști din piatră să lovim roata morii, era din lemn.

25.

Nu te-atâta lăuda
Că găina nu-i a ta,
C-am adus-o eu de-acasă
Să mi-o pui aici pă masă.

*De la Maria Rednic, 59 ani,
Oncești, 2003*

Morarul era încrezut, câștiga mai bine decât cu pemintele, era considerat un fel de exploatare. Morărița era o femeie mai nurlie câteodată. Și mergea lume multă la moară, avea motiv de mârș, mergeai cu drag la morăriță cu sacul la măcinat. Sau era morarul un șmecher și meréu fetele cu sacu'.

Poate era o legătură între ei, se întâmpla ceva sau poate nu. Asta nime nu știa. Unii povesteau la moară și alții ascultau diferite întâmplări despre viață. Erau oameni care aveau darul povestirii, aveau har. Erau creativi oamenii atunci și le plăcea să stea împreună la povești.

Morarul atunci să simțea bine când avea apă multă. Atunci era bogat. Era și o ghicitoare:

26.

Nănășucă, te gândești
Găina să o-mpărțăști,
O-mpărță cum i-i vrea,
Pă nime nu supăra.
Clonțu-i a țiganului,
Aripa-i a mnirelui,
Coadă-i a nănașului.
La mnireasă ce să zine?!
Știe mnirele mai bine
Că-i mai lotru decât mine.

*De la Maria Rednic, 59 ani,
Oncești, 2003*

Cine-i acela care atunci când are apă, bea vin?
Când n-are apă, bea apă?

(Morarul)

Batoza

Când venea batoza în sat, era un mare eveniment la noi, mai ales pentru noi, copiii. Era un proprietar de batoză, de l-o făcut aștia chiabur și l-o băgat pă la canal. Era parcă din Berchezoaia, ungur era Bálint bácsi. Începea seceratul în Chechiș, mergeau la Dumbrăvița și veneau la Rus. Eram gata cu secer-

ișul, făceam grâu, cruci. Când ploua, nefiind acoperit, încolțe acolo și-l desfăcem, puném iarbă pă el să să uște și iar îl făceam înapoi. Și apoi îl duceam la batoză și-l făceam stog. Stogu' era pus așa roată, snopt'ii cu spicele laolaltă; făceam un stog până sus, aliniat așa, și la fiecare era obligatoriu să duci un ciubăr cu apă, dacă cumva lua foc. Și stăté stogu acolo până viné batoza și oamenii tăt își frecau mâinile că nu mai vine. Mai aranjau stogurile, era paznic care păzea stogurile. Când venea batoza, ieșeam toți coptiii și oamenii din sat s-o întâmpinăm. La început, o trăgeu dibolii, mai târziu, o trăgé un tractor cu roți de fier. Treieratul era o sărbătoare, mereu oamenii acolo cu căruțele. Abia așteptau să ducă grâu acasă, să facă plăcintă din grâu proaspăt în pârgă. Api méréi la arie. Méréu copiii și ne jucam în paie, să făceau două trupe de oameni într-o zi. Și muncitorii primeau grâu, din cota care se lua de la oameni când treierau. Și le dădea la muncitorii care stătéu în gura batozei, 2 purtau paiele, 2 la pleavă, 2 pă batoză, unu tăie cu cosoru', unu' hrăné. Și treierășu' meré în continuu, ziua, noaptea, duminica, nu stătea 5 minute. Și statu' era foarte interesat să meargă că se luau cote îngrozitoare.

Batoză; foto: Florin Avram

27.

Nănașă, să nu greșești
Și la socri să le-mpărțăști,
Nu uita nici socăcița
Că și-o ars tătă sumna
Până ce-o fript găina.
La socru și soacra mare,
Untura de pă stinare,
Cioantele la socăciță,
Că i-or si bune la iță.

*De la Maria Rednic, 59 ani,
Oncești, 2003*

28.

Săraca găina mé,
Rău îmi pare după ié
C-o fo tare ascultătoare,
N-o sărit acolo-n vale;
N-o sărit pă la vecini,
Cum fac altele găini.

*De la Ileana Drăguș, 64 ani,
2003*

29.

Frunză verde de sansiu,
Faceți-mi loc ca să ziu,
Da' să-mi faceți loc bine
Să nu pt'ic pă oaricine
Ori să ptice el pă mine,
Să mă facă de rușâne.

*De la Maria Rednic, 59 ani,
Oncești, 2003*